

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 5C/54/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718203374
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nora Zátopková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5718203374.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Norou Zátopkovou v spore žalobcov: v rade 1) I. G., T. XX.XX.XXXX, H. F. XXX/X, Ž. - C. X., v rade 2) C. G., T. XX.XX.XXXX, H. F. XXX/X, Ž. - C. X., zastúpený zákonnou zástupkyňou - V. G., M. W., T. XX.XX.XXXX, H. F. XXX/X, Ž. - C. X., obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Milan Štúrik, so sídlom Holubyho 51/9, 036 01 Martin, IČO: 35 666 421, proti žalovaným: v rade 1) D. Š., T. XX.XX.XXXX, H. R. X. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpená procesným opatrovníkom Mesto Vrútky, Námestie S. Zachara 4, Vrútky, IČO: 00 647 209, v rade 2) I. Z. Y., M. U., T. XX.XX.XXXX, H. XXX XX Ž.Z. Č..XXX, zastúpená JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou so sídlom A. Kmeťa 28, 036 01 Martin, IČO: 42 216 541, o neplatnosť kúpnej zmluvy, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobcov rade 1/ a 2/ v celom rozsahu zamietá.

II. Žalovaní v rade 1/ a 2/ majú voči žalobcom v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia dňa 21.9.2018 podali žalobu, v ktorej sa domáhali určenia, že kúpna zmluva, uzavretá dňa 25.1.2018 medzi žalovanou v rade 1/ v zastúpení jej opatrovníčkou ako žalovanou v rade 2/ na strane predávajúcej a žalovanou v rade 3/ ako kupujúcou, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam: spoluvlastnícky podiel 1/3-iny k celku k nehnuteľnosti Y.-J. C..Č..XXXX/X-W. C. B. D. XXXX I. Y.Ú.. D. F. T. W. Č..XXX; G. C. XXXX/XXXXX-Í. Y. X. Y. T. Y.-J. C..Č..XXXX-W. C. B. D. XXXXX I. Y.Ú.. D. F. T. W. Č..XXXX; G. C. X/X-V. Y. X. Y. T. Y.-J. C..Č..XXXX/X-W. C. B. D. XXXX I. Y.Ú.. D. F. T. W. Č..XXXX; G. C. X/X-V. Y. X. Y. T.T. Y.-J. C..Č..XXXX/X-W. C. B. D. XXXX I. Y.Ú.. D. F. T. W. Č..XXXX, Y. D. H. C. S. XX.X.XXXX C. Č..D. XXXX/XXXX je neplatná. V písomne podanej žalobe uviedli, že žalobca v rade 1/ je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností KN-E parc.č.XXXX/X, Č..XXXX, Č..XXXX/X, žalobca v rade 2/ je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností KN-E parc.č.XXXX/X. Žalovaná v rade 1/ prostredníctvom opatrovníka ako žalovanej v rade 2/ previedla kúpnu zmluvou zo dňa 25.1.2018 spoluvlastnícke podiely k označeným nehnuteľnostiam tak, ako boli uvedené v zmluve. V súvislosti s prevodom týchto nehnuteľností žalobcov v rade 1/ a 2/ neoslovila a svoj spoluvlastnícky podiel im neponúkla na odkúpenie. Podľa informácie žalobcov žalovaná v rade 1/ a žalovaná v rade 3/ nie sú blízkymi osobami. S poukazom na ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka boli žalobcovia toho názoru, že došlo k prevodu podielového spoluvlastníctva však bez ponuky predkupného práva, nakoľko išlo o prevod, ktorý nebol realizovaný medzi blízkymi osobami. Žalobcovia sa domáhali vyslovenia neplatnosti tohto právneho úkonu a s poukazom na ustanovenie § 34 ods.2 Zákona o katastri nehnuteľnosti dôvodili svoj naliehavý právny záujem vo veci.

2. Žalované v rade 1/ a 2/ sa písomne vyjadrili k žalobe prostredníctvom ich právnej zástupkyne podaním zo dňa 23.10.2018, kde uviedli, že namietajú aktívnu legitímáciu žalobcov v rade 1/ a 2/ na podanie žaloby o relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 25.1.2018 z dôvodu, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ neboli v čase prevodu podielovými spoluvlastníkmi prevádzaných nehnuteľností ale podielovým spoluvlastníkom bola p. V. G., M.. W. titulom dedenia na základe uznesenia Okresného súdu Martin sp.zn. 17D/418/2011. Žalované v rade 1/ a 2/ sa nestotožnili s právnym názorom žalobcov v uvedenej žalobe a tento považovali za nesprávny. Právo disponovať so spoluvlastníckym podielom prislúcha každému podielovému spoluvlastníkovi, zmluvná voľnosť podielového spoluvlastníka nie je obmedzená za predpokladu, že svoj spoluvlastnícky podiel prevádza na blízku osobu v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka. V takomto prípade ostatní spoluvlastníci predkupné právo na prevádzaný spoluvlastnícky podiel nemajú bez ohľadu na spôsob scudzenia spoluvlastníckeho podielu. Žalovaná v rade 1/ a 2/ sa domnievali, že prevod na základe kúpnej zmluvy zo dňa 25.1.2018 je prevodom na blízku osobu v súlade s ustanovením § 116 Občianskeho zákonníka podľa ktorého blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Predávajúcou prevodkyňou predmetnej kúpnej zmluvy bola žalovaná v rade 1/, ktorá je osobou trpiacou od narodenia duševnou poruchou schizofréniou, z tohto dôvodu bola žalovaná v rade 1/ pozbavená na spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Martin zo dňa 24.6.1996 sp.zn. P/112/1993. Následne jej bol uznesením ustanovený opatrovník jej brat U. Š., Y. F. S. XX.X.XXXX. Pre úmrtie brata žalovanej v rade 1/ jej bola Okresným súdom Martin uznesením zo dňa 4.7.2016 sp.zn. 20Ps/13/2016 ustanovená nová opatrovníčka a to žalovaná v rade 2/. Žalovaná v rade 1/ nemá žiadny príbuzných v priamom rade, obidvaja rodičia - matka N. Š., M.. G., T.. XX.X.XXXX F. S. X.XX.XXXX Z. B. D. Š., T.. XX.X.XXXX F. XX.X.XXXX, už nežijú. Okrem brata nemala iných súrodencov. S prihladením na zdravotné postihnutie od narodenia nemala blízkych známych ani priateľov. Žalovaná v rade 2/ je príbuznou žalovanej v rade 1/ ich matky a to N. Š., M.. G. Z. W. M., M.. G.Á. boli sestry, obidve pochádzali z rodičov Z. G., M.. R., T.. X.X.XXXX, F. X.XX.XXXX Z. B. N.T. G., T.. XX.X.XXXX, F. S. XX.X.XXXX, pričom matka žalovanej v rade 1/ bola aj krstnou matkou žalovanej v rade 2/. Po smrti brata žalovanej v rade 1/ žalované v rade 2/ a 3/ zabezpečovali pohreb ako aj finančnú a osobnú starostlivosť o žalovanú v rade 1/. Žalovaná v rade 3/ je dcérou žalovanej v rade 2/. Keďže žalovaná v rade 1/ nie je spôsobilá byť sama, potrebuje dozor a dohľad inej osoby, zabezpečili jej žalovaná v rade 2/ a 3/ starostlivosť v Občianskom združení Brieždenie Kláštor pod Znievom, kde bola ubytovaná v období od 9.8.2016 do 28.2.2018 a od tejto doby žalovaná v rade 1/ žije v Centre sociálnych služieb Horný Turiec, Banská 533/19, Turčianske Teplice, kde ju žalované v rade 2/ a 3/ pravidelne navštevujú, berú si ju k nim domov na dva aj tri dni v týždni, na Vianoce alebo Veľkú noc. Iné osoby o žalovanú v rade 1/ záujem neprejavujú ani ju nikto iný nenavštevuje. Od smrti brata bola žalovaná v rade 1/ hospitalizovaná v Univerzitnej nemocnici Martin dvakrát, kde ju navštívili len žalované v rade 2/ a 3/. Preto, aby iné osoby, ako osoby taxatívne vymedzené v ustanovení § 116 Občianskeho zákonníka časť vety pred ; považovali za blízke osoby sa vyžaduje existencia ich vnútorného citového vzťahu. Žalované v rade 2/ a 3/ by ujmu, ktorú by trpela žalovaná v rade 1/ pociťovali ako ujmu vlastnú. Žalované majú za to, že kvalita a intenzita ich vzájomných citových vzťahov je na takej úrovni, že by ujmu, ktorú by mohla utrieť žalovaná v rade 1/, pociťovali dôvodne žalované v rade 2/ a 3/ ako ujmu vlastnú. Bez významu nie je ani to, že kúpnu zmluvu zo dňa 25.1.2018 ako právny úkon nespôsobilej žalovanej v rade 1/ schvaľoval Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 16.3.2018 sp.zn. 9Ps/2/2018. Predmetom prevodu kúpnej zmluvy boli lesné pozemky, ktoré sama žalovaná v rade 1/ pre svoju duševnú poruchu objektívne obhospodarovat' nemôže a za prevod žalovanej v rade 3/ získala finančné prostriedky, ktorými si môže zlepšiť kvalitu života v centre sociálnych služieb. Žalobu žalobcov rade 1/ a 2/ žiadali v celom rozsahu zamietnuť.

3. Žalovaná v rade 3/ sa k žalobe vyjadrila prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním zo dňa 29.10.2018, kde poukázala na vyjadrenie, ktoré súdu zaslali žalované v rade 1/ a 2/ zo dňa 23.10.2018. Na preukázanie príbuzenského vzťahu medzi žalovanými predložila rodný list, z ktorého vyplýva, že jej matkou je žalovaná v rade 2/. Súčasne predložila rodný list žalovanej v rade 2/, z ktorého vyplýva, že matkou žalovanej v rade 2/ bola p. W. M., M.. G., T.. XX.X.XXXX a jej rodný list, z ktorého je zrejmé, že pochádza z rodičov Z. G., M.. R. Z. B. N. G.. Zároveň bol predložený súdu rodný list žalovanej v rade 1/, z ktorého je zrejmé, že matkou žalovanej v rade 1/ bol p. N. Š.V., M.. G., T.. XX.X.XXXX Z. M. W. N. G., T.. XX.X.XXXX, z ktorého je zrejmé, že táto pochádza z rodičov Z. G., M.. R. Z. B. N. G., z čoho je zrejmé, že matky žalovanej v rade 1/ a 2/ boli sestry. Žalovaná v rade 3/ taktiež žiadala zamietnuť žalobu žalobcov. Právna zástupkyňa žalovaných svoje vyjadrenia za žalovaných v rade 1/, 2/ a 3/ zaslala právnemu zástupcovi žalobcov, podľa jej vyjadrenia tieto mu boli doručené.

4. Súdom bolo vytýčené pojednávanie dňa 30.1.2019, na ktoré bol právny zástupca žalobcov riadne a včas predvolaný, predvolanie si prevzal dňa 27.11.2018. Právny zástupca žalobcov sa teda na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil, preto súd vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti ako zástupcu žalobcov v rade 1/ a 2/. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaných v rade 1 a 3/, listinnými dokladmi - kúpnuou zmluvou zo dňa 25.1.2018, výpismi z LV č.XXX, XXXX, XXXX, XXXX k.ú. D., výzvou žalovaným v rade 1,2,3/ zo dňa 10.8.2018 s podaciami lístkami, výpisom z LV č.XXXX zo 26.5.2018, potvrdením o pobyte žalovanej v rade 1/ na čl. 56 - 57, rodnými listami na čl. 72-76 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. V konaní bolo nesporné, že žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, uzavretej dňa 25.1.2018 z toho dôvodu, že predmetnou zmluvou žalovaná v rade 1/ previedla na žalovanú v rade 3/ spoluvlastnícke podiely v zmluve označeným nehnuteľnostiam s tým, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ boli podielovými spoluvlastníkmi k predmetným nehnuteľnostiam a tvrdili, že zo strany žalovaných im spoluvlastnícke podiely žalované neponúkli na odkúpenie. Pokiaľ išlo o námietku aktívnej legitimácie na strane žalobcov podľa čiastočného výpisu z LV č.XXXX Y..Ú.. D. k 26.5.2018 žalobca v rade 1/ nebol spoluvlastníkom nehnuteľnosti KN-E č.XXXX/X, ale spoluvlastníkom bola matka V. G., M.. W. a táto sa neplatnosti kúpnej zmluvy nedomáhala. Žalobcovia predložili súdu k žalobe výpis z LV č.XXXX Y..Ú.. D. k dátumu 18.9.2018, kde už spoluvlastníkom bol žalobca v rade 1/. Z uvedeného je zrejmé, že v tejto časti naozaj žalobca v rade 1/ nebol aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v časti, týkajúcej sa nehnuteľnosti KN-E č.XXXX/X.

6. Pri posúdení ostatnej časti žaloby súd vychádzal z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo iba že ide o prevod blízkej osoby (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú na výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

7. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec, manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osobe sebe navzájom blízke ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú.

8. V konaní ako žalovaná bola označená žalovaná v rade 2/ F. U., ktorá bola súdom ustanovenou opatrovníčkou žalovanej v rade 1/. Predmetnú kúpnu zmluvu zo dňa 25.1.2018 uzatvárala žalovaná v rade 1/ zastúpená opatrovníčkou, ktorá bola označená v konaní ako žalovaná v rade 2/ s tým, že na strane kupujúcej bola žalovaná v rade 3/. Podľa názoru súdu žalovaná v rade 2/ v tomto konaní ako samostatná žalovaná nemala pasívnu legitimáciu, preto vo vzťahu k nej bola žaloba z tohto dôvodu zamietnutá.

Žalovaná v rade 1/ nemala spôsobilosť na právne úkony, preto v konaní ako strana sporu samostatne nemohla vystupovať; z tohto dôvodu voči nej žalobca bola zamietnutá.

9. Následne súd skúmal poukazovaný a tvrdený príbuzenský vzťah medzi žalovanými v rade 1/ až 3/. Na pojednávanie sa dostavila aj žalovaná v rade 1/, ktorá však vzhľadom na svoj zdravotný stav nebola spôsobilá vypovedať pred súdom a ani chápať zmysel súdneho konania.

10. Súdom bol vypočutá zástupkyňa žalovanej v rade 1/ F. U., ktorá uviedla, že sama je spoluvlastníčkou nehnuteľností parc.č.KN-E XXXX/X a je zainteresovaná do riešenia situácia aj susedných parciel a to predovšetkým v časti nehnuteľností parc.č. KN-E XXXX/X Z. XXXX/X, nakoľko v tejto časti je na lesných pozemkoch kalamitná situácia, pričom bola určitou časťou spoluvlastníkov bola riešiť túto situáciu. Poukázala na tú skutočnosť, že v roku 2016 zomrel brat žalovanej v rade 1/, ktorý jej robil opatrovníka, vtedy zostala sama. Pohreb aj jeho financovanie zabezpečovala s dcérou - žalovanou v rade 3/. Situácia ohľadne lesných pozemkov si vyžadovala riešenie, preto oslovila dcéru, aby si zakúpila pozemky vo vlastníctve žalovanej v rade 1/, zložila na jej účet finančné prostriedky, nakoľko v júli 2018 spadol strom, ktorý ohrozoval chaty. Oslovili aj G. na riešenie situácie, avšak nakoniec to museli vyriešiť samé. Žalovaná v rade 1/ je v súčasnej dobe v Turčianskych Tepliciach v domove dôchodcov, kde ju navštevujú tak ona, ako aj dcéra. Pokiaľ ju privezú z Teplíc do Vrútok, resp. do Žabokriek, robí to len dcéra, prípadne syn, ktorí majú autá. O p. Š. sa starajú, má zabezpečené pohrebné sporenie, zdravotné ošetrenie, návštevu stomatológa a podobne.

Žalovaná v rade 3/ na pojednávaní uviedla, že predmetné nehnuteľnosti nadobudla ako blízka osoba od vlastníčky D. Š., ktorá je sesternicou jej matky. O tom, že spoluvlastníci majú predkupné právo na uvedené pozemky nemala vedomosť, ale poukázala na to, že ide o lesné pozemky, kde sa rieši kalamitný stav a pokiaľ oslovovali G. konkrétne V. G. s riešením veci, uviedli aj, že majú záujem odkúpiť pozemky od p. Š., písomne to však nemajú ako predložiť. Na nehnuteľnostiach je naozaj kalamitný stav a riešil sa výrub stromov. Uviedla, že s p. Š. sa poznajú od malička, bývali vedľa sebe, denne k nim chodievala na kávu a to aj v čase, keď sa o ňu staral brat. Pokiaľ bola umiestnená v Turčianskych Tepliciach, berú si ju do Žabokriek alebo mama do Vrútok. Bola u nich medzi Vianocami a Silvestrom. Keď ju treba niekam zaviesť - k lekárovi, na cintorín alebo na návštevu k nim, tak ju zavezie ona alebo jej brat. Poukázala na to, že v máji 2016 p. Š. zomrel brat, s ktorým bývala v rodinnom dome vo Vrútkach a od tej doby sa o ňu nikto nezaujímal. P. Š. nemá nikoho ďalšieho príbuzného, ktorý by sa o ňu mohol postarať, len jej matku a ju, resp. jej brata. Pokiaľ ide o vzťah G. Y. C.. Š., tak manžel V. G., ktorý je t.č. nebohý bol bratranec p.Š.. Sucháčovci sa však o p. Š. nestarali.

Starostlivosť a preukazovaný vzťah k žalovanej v rade 1/ mal súd podložený aj potvrdením Občianskeho združenia Brieždenie so sídlom Gymnaziálna 162/4 v Kláštore pod Znievom a tak isto Centrom sociálnych služieb Horný Turiec v Turčianskych Tepliciach.

11. Vzťah medzi predávajúcou p. D. Š. a kupujúcou I.. Z. Y. podľa názoru súdu bol preukázaný ako príbuzenský vzťah predloženými rodnými listami predchodcov. Matka žalovanej v rade 3/ bola nesporne sesternicou žalovanej v rade 1/. Vzhľadom k tomu, že žalovaná v rade 1/ bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony od roku 2016 jej opatrovníčkou bola na základe rozhodnutia súdu žalovaná v rade 2/, ktorá sa o žalovanú v rade 1/ starala preukázateľne zodpovedným spôsobom za aktívnej a nepopierateľnej účasti žalovanej v rade 3/. Tento vzťah súd vyhodnotil ako vzťah rodinný, osoby sú vzájomne navzájom sebe blízke a pokiaľ by ujmu utrpela jedna z nich, dôvodne by bola pociťovaná ujma na strane druhej ako vlastná, predovšetkým to je zo strany žalovanej v rade 3/, nakoľko žalovaná v rade 1/ nie je dostatočne schopná posúdiť svoje konanie, preto z tohto dôvodu má opatrovníčku.

Súd dospel k záveru, že bola preukázaná existencia ich vnútorného citového vzťahu, ktorého kvalita a intenzita je na takej úrovni, že by ujmu, ktorú utrpela žalovaná v rade 1/ pociťovala dôvodne aj žalovaná v rade 3/ ako ujmu vlastnú.

12. Po zistení skutkového a právneho stavu, preukázaním žalovanými tvrdeniami a dokladovanými skutočnosťami, súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov v rade 1/ a 2/ nie je dôvodná, a preto žalobu z dôvodov, uvedených v tomto rozhodnutí, zamietol.

13. Na základe odvolania žalobcov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že v prvom rade bude potrebné odstrániť nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku procesnej spôsobilosti žalovanej v rade 1/ a následne konať s jej zákonným alebo procesným (ustanoveným) opatrovníkom. Po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom právny zástupca žalobcov vzal žalobu späť voči pôvodne žalovanej v rade 2/ F. U.. Uznesením zo dňa 15.10.2019 súd konanie voči žalovanej v rade 2/ zastavil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14.11.2019. Následne uznesením zo dňa 21.11.2019 súd ustanovil žalovanej v rade 1/ D. Š.V. procesného opatrovníka na konanie o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy Mesto Vrútky. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.11.2019. Pokiaľ išlo o procesného opatrovníka, v spore mal súd preukázané, že žalovaná v rade 1/ D. Š. mala súdom ustanovenú opatrovníčku rozhodnutím Okresného súdu Martin č.k. 20Ps/13/2016-39 zo dňa 4.7.2016, pričom v napadnutej kúpnej zmluve boli zmluvnými stranami žalovaná v rade 1/ D. Š. a pôvodne žalovaná v rade 3/ I.. Z. Y.Č. (teraz žalovaná v rade 2). D. Š. bola ako predávajúca pri právnom úkone kúpnej zmluvy zastúpená opatrovníčkou F. U., ktorá je vo vzťahu k žalovanej v rade 2/ matkou. V tomto prípade podľa názoru súdu bolo potrebné ustanoviť iného opatrovníka D.V. Š.J. ako ten, ktorý bol ustanovený rozhodnutím súdu.

14. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, listinnými dôkazmi - výpisom z LV č.XXX, XXXX, XXXX, XXXX Y.Ú.. D., kúpnu zmluvou zo dňa 25.1.2018, výzvou žalovaným zo dňa 10.8.2018, pripojenými spismi OS Martin sp.zn. 17D/418/2011, sp.zn. P/112/1993 a sp.zn.20Ps/13/2016, sp.zn. 23Ps/23/2017, potvrdením Centra sociálnych služieb zo dňa 18.10.2018 a zo dňa 5.3.2020, potvrdením OZ Brieždenie zo dňa 17.10.2018 a zo dňa 3.2.2020, rodným listom žalovanej v rade 1/ a 2/, rodným listom F. U., rodným listom W. G., rozhodnutím o oprave chyby v katastrálnom operáte zo dňa 16.7.2018 a zistil :

15. Žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, uzavretej dňa 26.1.2018 z toho dôvodu, že predmetnou zmluvou žalovaná v rade 1/ previedla na žalovanú v rade 2/ spoluvlastnícke podiely v zmluve označeným nehnuteľnosťami s tým, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ boli podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností a tvrdili, že spoluvlastnícke podiely žalovaná v rade 1/ neponúkla na odkúpenie spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. Pri posudzovaní žaloby súd vychádzal z ustanovení § 140 Občianskeho zákonníka a § 116 Občianskeho zákonníka, ktoré už sú citované v tomto rozhodnutí. Pre posúdenie dôvodnosti žaloby bolo potrebné posúdiť vzájomný vzťah zmluvných strán, ktoré uzavreli kúpnu zmluvu z pohľadu § 116 Občianskeho zákonníka a zistiť, či ide medzi nimi o blízke osoby.

16. Súdom bolo zistené, že v roku 2016 zomrel brat žalovanej v rade 1/, ktorý jej robil opatrovníka a následne zostala sama. Pohreb a jeho financovanie zabezpečovala následne F. U. spolu so svojou dcérou v konaní žalovanou v rade 2/. Išlo o lesné pozemky, ktoré si vyžadovali riešenie, spočívajúce v ich údržbe, preto F. U. oslovila dcéru, aby si zakúpila pozemky vo vlastníctve žalovanej v rade 1/, zložila na jej účet finančné prostriedky. K situácií ich viedlo to, že v júli 2008 spadol strom, ktorý ohrozoval okolité chaty. Žalovaná v rade 1/ bola umiestnená do Domova dôchodcov v Turčianskych Tepliciach, kde ju opatrovníčka F. U. so svojou dcérou navštevujú. Pokiaľ ju prevezú z Turčianskych Teplic do Vrútok, resp. Žabokriek, robí to žalovaná v rade 2/, prípadne jej brat. O žalovanú v rade 2/ sa starajú tak, že má zabezpečené pohrebné sporenie, zdravotné ošetrovanie, návštevy stomatóloga a podobne. Žalovaná v rade 2/ uviedla, že D. Š. je sesternicou jej matky a pokiaľ bolo treba riešiť kalamitný stav lesných pozemkov oslovila aj G., konkrétne V. G. s riešením veci. Písomne to však preukázať nevedela. Vzťah k žalovanej v rade 1/ p. Š. prezentovala tak, že odmalička ju pozná, bývali vedľa seba. Denne chodievala k nim na kávu a to aj v čase, keď sa o pani Š. staral jej brat. Následne bola umiestnená do Turčianskych Teplic do domova dôchodcov, pokiaľ je v ich možnostiach, starajú sa o ňu tak, že ju zoberú na sviatky domov, prípadne zabezpečia odvoz k lekárovi, na cintorín a podobne. V roku 2016, keď zomrel brat p. Š., táto ostala bývať v rodinnom dome vo Vrútkach a v tej dobe sa o ňu nikto nezaujímal. Pani Š. nemala nikoho ďalšieho príbuzného, ktorý by jej pomohol len matku žalovanej v rade 2/, žalovanú v rade 2/ a jej brata. Vzťah G. k pani Š. upresnila tak, že manžel V. G., ktorý je t.č. nebohý, bol bratrancom p. Š.. G. sa však o p. Š. nestarali.

17. Už v čase prvého rozhodnutia prvostupňového súdu 30.1.2019 mal súd preukazovaný vzťah k žalovanej v rade 1/ potvrdeniami Občianskeho združenia Brieždenie so sídlom Kláštor pod Znievom a Centrom sociálnych služieb Horný Turiec v Turčianskych Tepliciach. Na návrh právnej zástupkyne žalovanej v rade 2/ si súd vyžiadal z OZ Brieždenie správu, aby sa vyjadrili k tomu, ktoré osoby navštevovali (navštevujú) žalovanú v rade 1/ D. Š. počas jej pobytu v tomto zariadení. OZ Brieždenie oznámením zo dňa 3.2.2020 uviedlo, že v čase, keď sa bývalej klientke D. Š. poskytovali sociálne služby, ju sporadicky navštevovala sesternica F. U. v sprievode mladého muža, ktorého meno nevedeli uviesť. P. U. pravidelne zasielala na účet OZ Brieždenie sumu 280 euro. Finančné prostriedky slúžili na úhradu poplatkov za poskytovanie sociálnych služieb, hygienu a vreckové. Centrum sociálnych služieb Horný Turiec listom zo dňa 5.3.2020 oznámilo súdu, že F. U. ako opatrovníčka D. Š. pravidelne posielala úhrady za menovanú, pričom D. Š. je prijímateľom sociálnej služby v zariadení od 28.2.2018 s celoročným pobytom. V roku 2019 p. U. zobrala p. Š. domov na návštevu v mesiacoch január na dva dni, v júni na tri dni, v októbri na tri dni. Zariadenie má vedomosť, že p. U. a jej dcéra I.. Y. navštevovali menovanú v zariadení v roku 2019, okrem iného navštívili s ňou aj stomatologickú ambulanciu.

18. Súdom ustanovený opatrovník žalovanej v rade 1/ sa vo veci písomne vyjadril tak, že schvaľuje všetky úkony, ktoré boli procesné urobené v konaní právnu zástupkyňou JUDr. Gabrielou Kľačanovou najmä podanie vyjadrení do konania a ďalšie písomné a ústne podania adresované súdu, dôkazné návrhy.

19. Súdu bolo teda preukázané, že žalovaná v rade 1/ nemá žiadnych pokrvných príbuzných, je slobodná, bezdetná a jej najbližšími osobami sú opatrovníčka a jej deti Z. Y. Z. M. U.. Vzťah medzi predávajúcou D. Š. a kupujúcou I.. Z. Y. podľa názoru súdu je rodinný vzťah, ktorý bol súdu doložený rodnými listami predchodcov - matka žalovanej v rade 3/ je sesternicou žalovanej v rade 1/. Žalovaná v rade 1/ bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony v roku 2016 a za opatrovníčku bola ustanovená matka žalovanej v rade 2/. Žalovaná v rade 2/ spolu so svojou matkou sa preukázateľne zodpovedným spôsobom o žalovanú v rade 1/ zaujímal, starali čo trvá až doteraz. Tento vzťah súd vyhodnotil ako vzťah rodinný. Ide o osoby, ktoré sú vzájomne sebe blízke a pokiaľ by ujmu utrpela jedna z nich, dôvodne

by pociťovala ujmu na stane druhej ako vlastnú. Toto možno hodnotiť predovšetkým zo strany žalovanej v rade 2/, nakoľko žalovaná v rade 1/ nie je dostatočne schopná posúdiť svoje konanie vzhľadom na jej psychický stav, ktorý viedol k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony. Súd mal nesporne za to, že bola preukázaná existencia ich vnútorného citového vzťahu, ktorého kvalita a intenzita je na takej úrovni, že by ujmu, ktorú by utrpela žalovaná v rade 1/ pociťovala dôvodne aj žalovaná v rade 2/ ako ujmu vlastnú. Zákonné ustanovenie a to § 116 Občianskeho zákonníka blízkymi osobami ustanovuje aj iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú. Rodinný pomer medzi žalovanými bol nesporne zistený a preukázaný a vzájomný vzťah mal súd prezentovaný nie len vyjadreniami žalovanej v rade 2/, ale aj listinnými dôkazmi, preukazujúcimi záujem a starostlivosť o žalovanú v rade 1/ zo strany žalovanej v rade 2/.

20. Na základe zisteného skutkového a právneho stavu súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov v rade 1/ a 2/ je dôvodná a preto túto žalobu zamietol z dôvodov uvedených v predmetnom rozhodnutí.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku a žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.